

De Rol van de Lokale Media: Almere

De Regio Vecht Terug

25 april 2018

Een onderzoek van:

SVDJ

STIMULERINGSFONDS
VOOR DE JOURNALISTIEK

In samenwerking met:

LJS
Media Research

VU

Windesheim

Inhoudsopgave

Introductie	3
Samenvatting	3
De kiezer en de thema's die zij belangrijk vinden	4
De belangrijkste thema's volgens de kiezer	4
Mediagebruik door de kiezers	5
Media gebruik in aanloop naar de verkiezingen	6
De kiezer en de verkiezingsprojecten	7
Thema's in het nieuws	8
Thema's in het landelijke nieuws vergeleken met de gemeenten	8
Thema's in de regionale- en lokale media	9
Partijen in het nieuws	10
Stemgedrag van de kiezers	11
Stemkeuze en belang van issues	12
Facebookgebruik door politieke partijen	13
Facebookgebruik door lokale media	13

Introductie

In dit document zetten we een aantal analyses op een rij die specifiek voor deze gemeente gelden. We beginnen met de kiezers per gemeente en kijken naar de mate waarin deze verschillen ten opzichte van de andere gemeenten. Ook kijken we naar de thema's die men belangrijk vond tijdens de campagne en in hoeverre zij vinden dat bepaalde politieke partijen het beste zorg kunnen dragen voor deze thema's. Vervolgens kijken we naar het mediagebruik in de gemeente en bekijken we het aanbod van de media. Hierbij gaat het om de thema's die in het nieuws aandacht krijgen en de politieke partijen. We sluiten af met een overzicht van de mate waarin zowel de politieke partijen als de media in de gemeente gebruik hebben gemaakt van Facebook.

Samenvatting

- De kiezers in Almere zijn het minst betrokken bij de gemeente en hebben de minste interesse in de politiek. Het opkomstpercentage was hier dan ook het laagst van alle onderzochte gemeenten.
- Regionale en lokale media van Almere besteden relatief veel aandacht aan zowel VVD als CDA. Lokale partijen moeten het meer hebben van de lokale media 1almere.nl en Almere Deze Week.
- Het belangrijkste thema voor de kiezers in Almere is Criminaliteit & Veiligheid en zij vinden dat de VVD hier het beste zorg voor kan dragen.
- De PVV wordt vooral gezien als de partij die zorg kan dragen voor het thema Minderheden & Integratie, terwijl in andere gemeenten juist vaker wordt gekozen voor links georiënteerde partijen wanneer kiezers dit thema belangrijk vinden.
- Burgers in Almere gebruiken eerder landelijke media dan lokale media, maar richten zich wel tot lokale media als het gaat om informatie over de gemeenteraadsverkiezingen.
- Facebook speelde een bescheiden rol in de campagne. De PVV-fractie kent de meeste volgers en heeft ook gemiddeld de meeste interactie, maar veel succes heeft dat de partij niet gebracht.

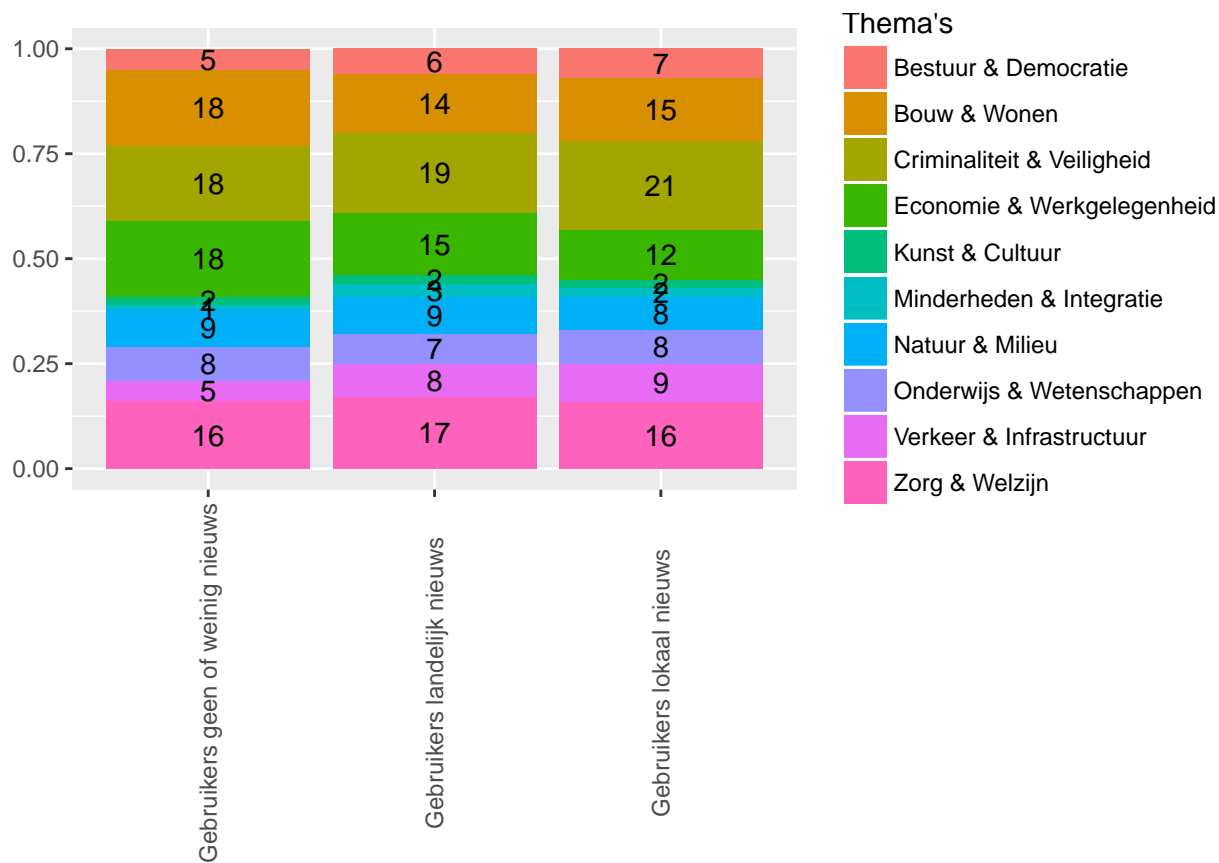
De Kiezer en de thema's die zij belangrijk vinden

De groep kiezers die is ondervraagd in Almere kent het laagste percentage hoogopgeleiden en hoogste aandeel laagopgeleiden van alle onderzochte gemeenten. Desondanks ligt het gemiddelde inkomen niet ver onder het landelijk gemiddelde. De gemeente telt weinig ouderen, maar ook niet gek veel jongeren: het overgrote deel van de inwoners is tussen de 35 en 67 jaar oud. 40,8 procent van de Almeerders heeft een migratieachtergrond.

In geen van de gemeenten werd een dermate laag vertrouwen in de politiek gemeten als in Almere. Ook blijkt een overgrote meerderheid van de mensen die voor dit onderzoek werd ondervraagd zich niet of weinig betrokken te voelen bij de gemeente en is 64 procent niet of weinig geïnteresseerd in de politiek. Almere heeft dan ook een laag opkomstpercentage: 45,5 procent van de inwoners bracht bij deze gemeenteraadsverkiezingen zijn stem uit.

De belangrijkste thema's volgens de kiezer

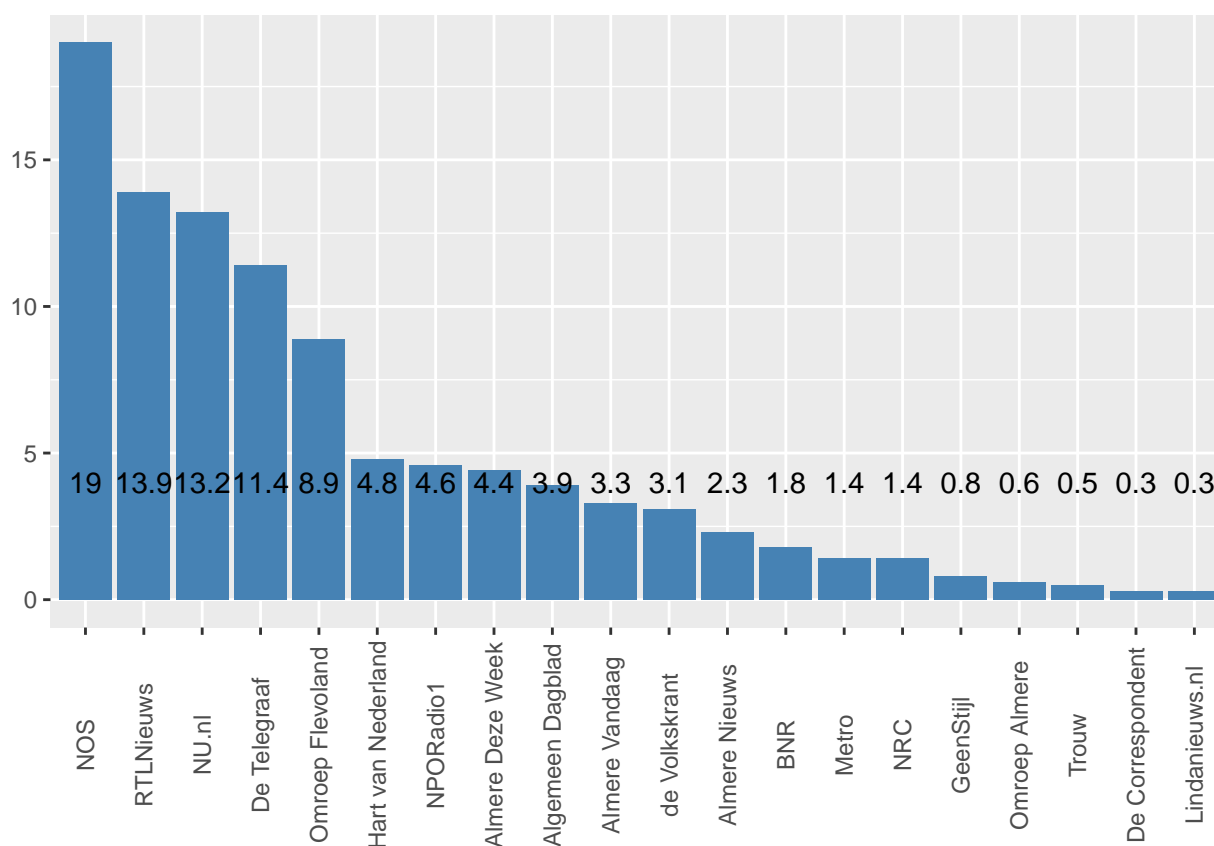
Ondanks dalende criminaliteitscijfers is veiligheid het belangrijkste thema dat volgens de ondervraagden op de politieke agenda zou moeten staan. Vooral de gebruikers van lokaal nieuws vinden dit een belangrijk thema. Volgens de inwoners van Almere kunnen lokale partijen hier het beste zorg voor dragen, gevolgd door VVD en PVV. Vanwege de commotie over de aanleg van de nieuwe woonwijk 'Floriade', wordt ook Bouw & Wonen belangrijk gevonden door Almeerders. Zij zien de VVD als de partij aan wie dit thema het beste is toevertrouwd. Het is in dit licht niet vreemd dat deze partij als grootste uit de bus kwam. Voor de groep kiezers die lokaal nieuws volgt, is Bouw & Wonen minder belangrijk dan voor de groep die weinig tot geen nieuws tot zich neemt. Deze laatste groep maakt zich drukker om het thema Economie & Werkgelegenheid dan de andere groepen.

Mediagebruik door de kiezers

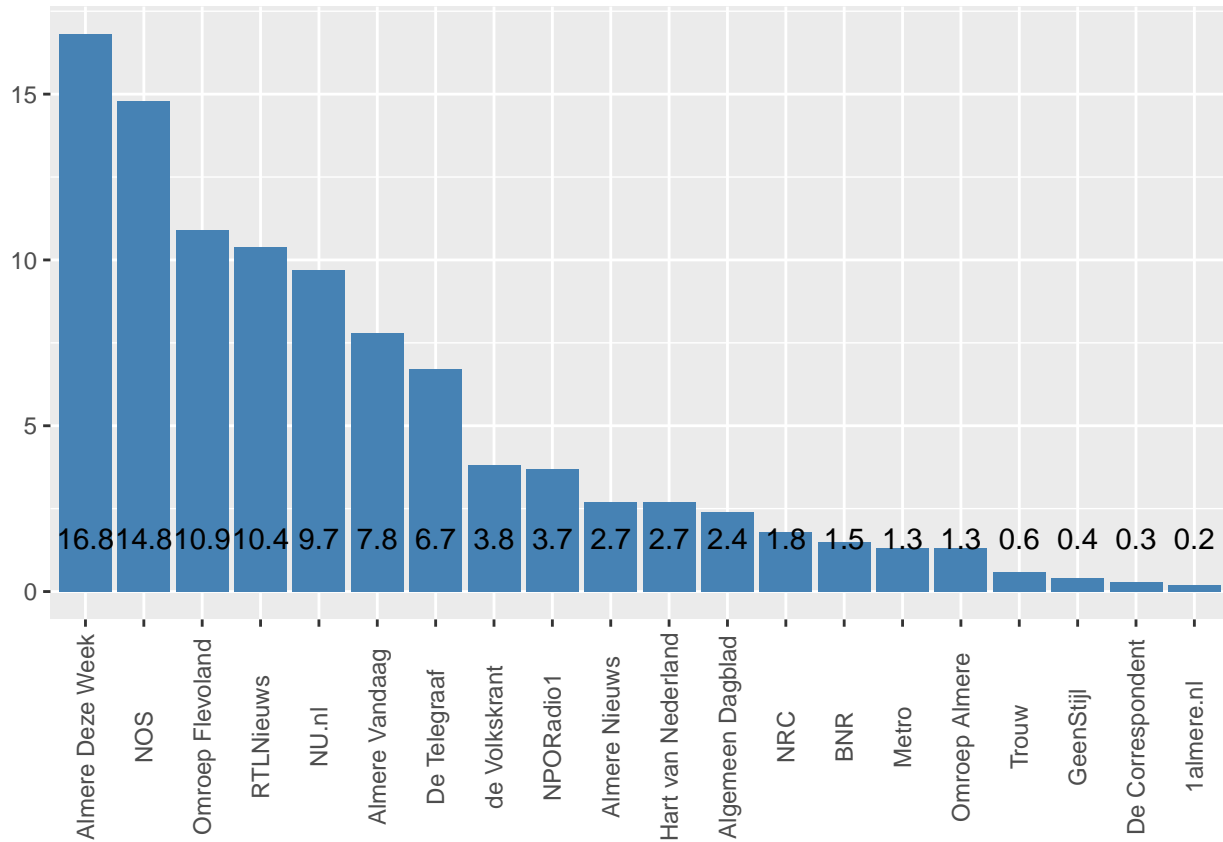
Dat lokale partijen niet profiteren van de hoeveelheid aandacht in de plaatselijke media komt misschien doordat in Almere maar 34 procent van de inwoners gebruik maakt van regionale en lokale media. Alleen in Amsterdam en Rotterdam ligt dit percentage lager. Misschien is de oorzaak dat de stad geen eigen dagblad kent en momenteel geen lokale omroep heeft. De kiezers die wel lokaal nieuws volgen, doen dit voornamelijk via Omroep Flevoland (39 procent), huis-aan-huisblad Almere Deze week (28 procent) en nieuwssite Almere Vandaag (17 procent). Opvallend is dat 17 procent van de ondervraagden Almere Vandaag noemt als nieuwsbron, terwijl krant en website in 2017 uit de markt zijn genomen.

De focus op landelijk nieuws in Almere komt ook naar voren als we kijken naar de media die door de kiezers in Almere worden gebruikt om zich in het algemeen te informeren. Net als in de andere gemeenten gaat de NOS aan kop, een medium met lokaal nieuws volgt pas op plaats nummer vijf. Nog geen 9 procent van de kiezers geeft aan Omroep Flevoland te volgen, Almere Deze Week en Almere Vandaag bevinden zich nog net in de top-10.

Media gebruik in aanloop naar de verkiezingen

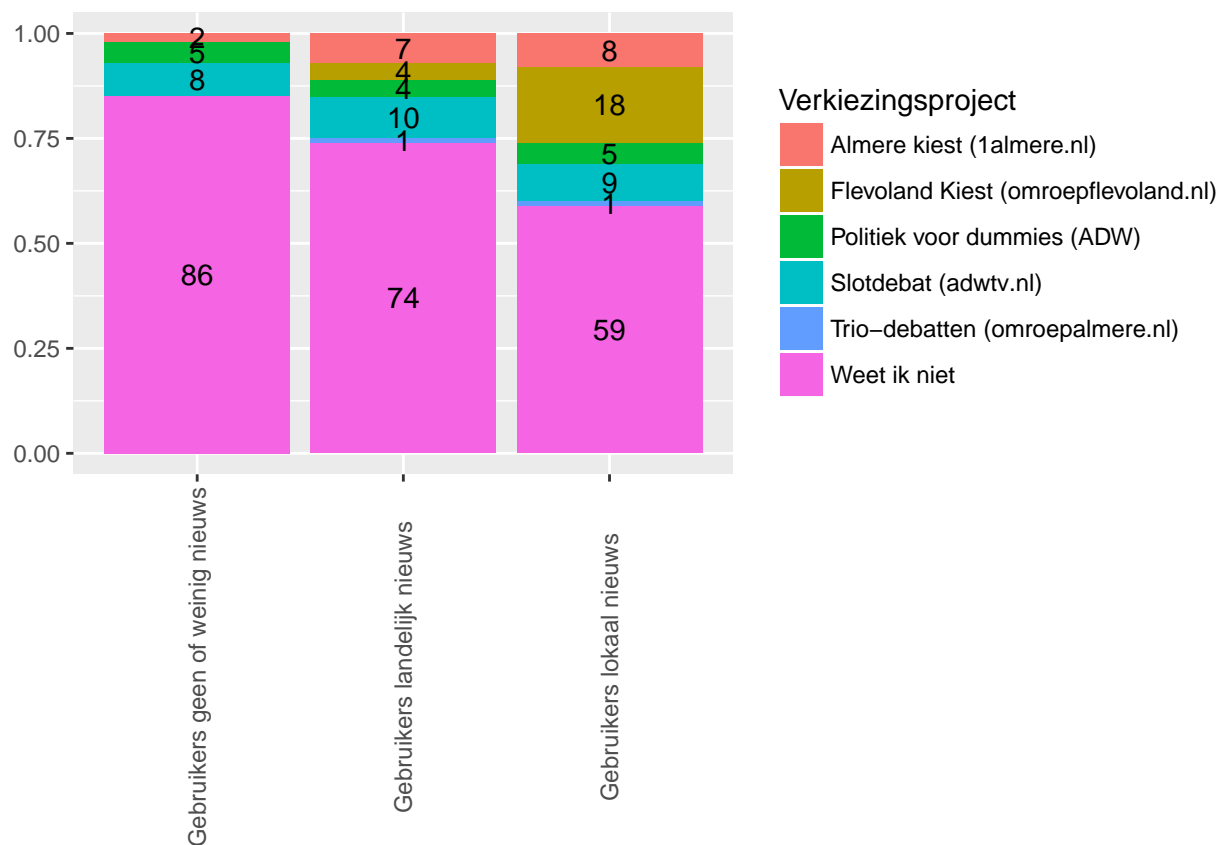
In aanloop naar de verkiezingen vallen de kiezers in Almere vaker terug op de lokale en regionale media. Bijna 17 procent van de ondervraagden zegt Almere Deze Week te hebben gelezen om zich te informeren, een paar procent meer dan de groep die de NOS noemt. Ook Omroep Flevoland wordt hier vaker genoemd dan bij nieuwsgebruik in het algemeen. Met de aspirant-omroepen 1almere.nl en omroepalmere.nl zijn kiezers minder bekend.

De kiezer en de verkiezingsprojecten

De kiezers in Almere krijgen van de lokale en regionale media wel een aantal verkiezingsprojecten aangeboden, maar veel kennis hieromtrent is niet terug te vinden bij de kiezers. Zelfs de gebruikers van lokaal nieuws geven in meerderheid aan niet gehoord te hebben van de projecten. Dit percentage is nog veel hoger bij de landelijke nieuwsgebruikers en de kiezers die weinig tot geen nieuws volgen.

Als de lokale nieuwsgebruikers de projecten wel kennen, dan gaat het vooral om Flevoland Kiest van Omroep Flevoland. Ook het Slotdebat van Almere Deze Week en Almere Kiest van 1almere.nl worden nog genoemd door de kiezers, zij het minder vaak, in nog sterkere mate geldt dit voor de informatieve rubriek 'Politiek voor dummies' van Almere Deze Week.

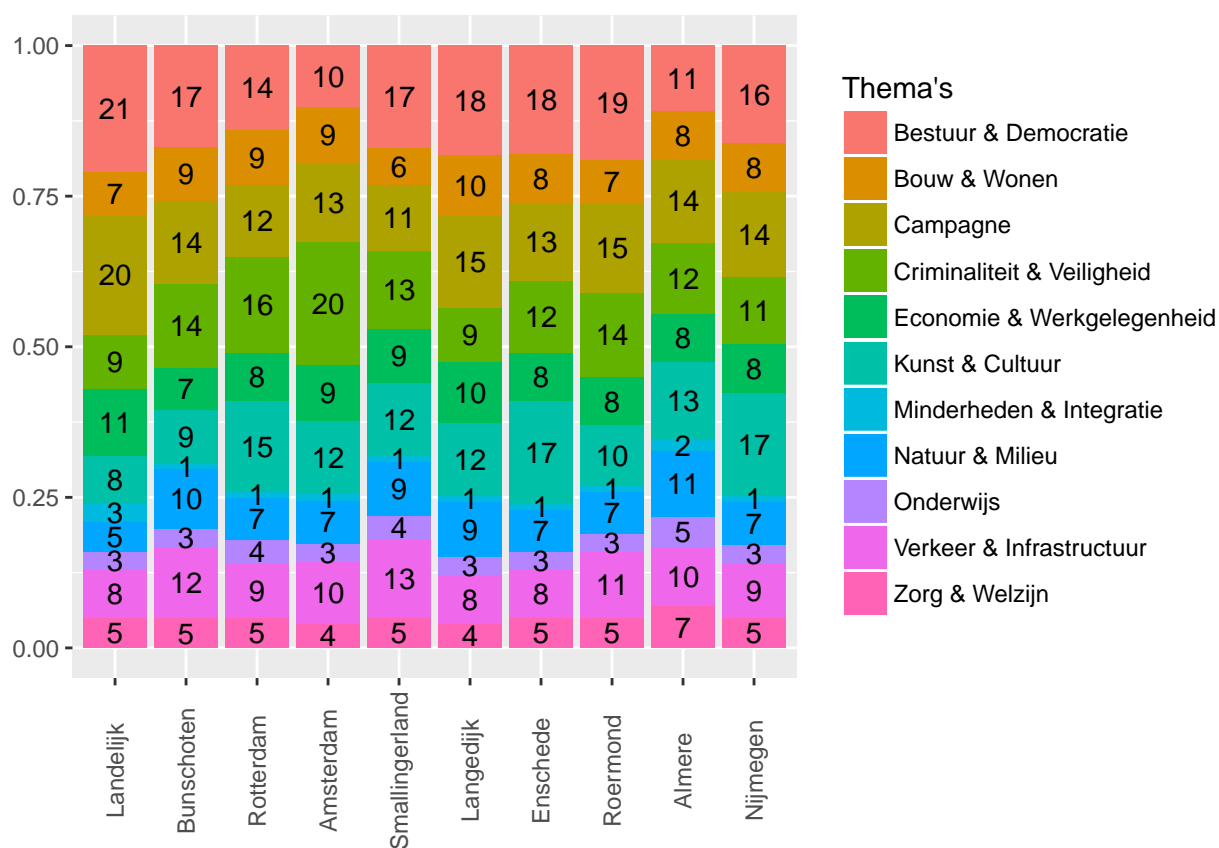

Thema's in het nieuws

Thema's in het landelijke nieuws vergeleken met de gemeenten

In vergelijking met het landelijke nieuws is er in Almere duidelijk minder aandacht voor het verloop van de campagne en de perikelen rond Bestuur & Democratie. Dat de Floriade een heet hangijzer is in Almere, is goed terug te zien in de relatieve hoeveelheid aandacht voor het thema Natuur & Milieu. In de berichtgeving komt de Floriade niet alleen terug als onderwerp bij Bouw & Wonen, maar ook bij Natuur & Milieu wanneer het specifiek gaat over het evenement. Indien deze thema's in samenhang worden gezien, krijgen ze in Almere meer aandacht in de media dan in de andere onderzochte gemeentes.

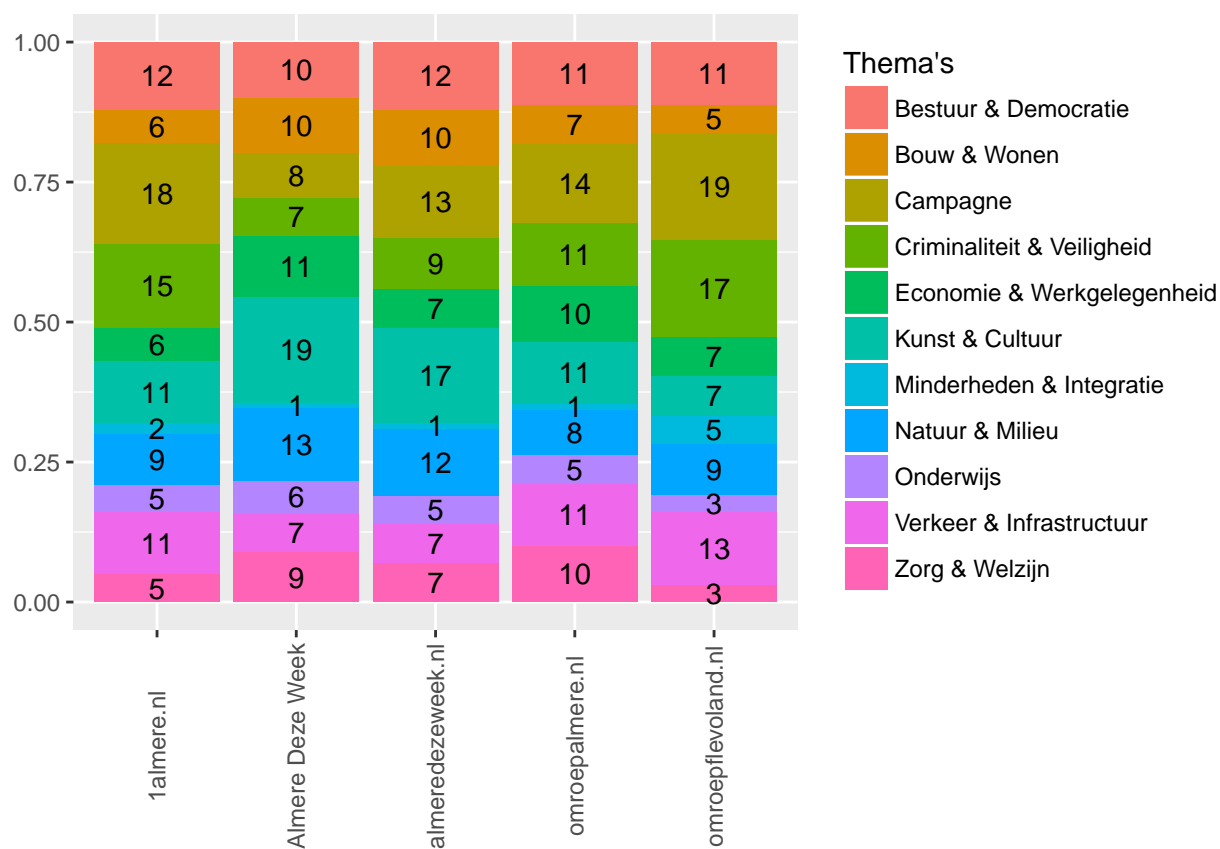
Het belangrijkste thema voor Almeerse kiezers, Criminaliteit & Veiligheid, krijgt ook de nodige aandacht in de media, al wordt er meer ruimte gegeven aan Kunst & Cultuur. Vergeleken hiermee blijven de voor Almeerse kiezers belangrijke thema's als Economie & Werkgelegenheid en vooral Zorg & Welzijn onderbelicht.

Thema's in de regionale- en lokale media

In tegenstelling tot andere gemeenten zijn er geen grote verschillen te zien waar het de aandachtsverdeling over de diverse onderwerpen betreft tussen de verschillende media. Kunst & Cultuur is het grootste onderwerp in het huis-aan-huisblad Almere Deze Week, maar dit medium schrijft relatief ook het meest over Natuur & Milieu.

Criminaliteit & Veiligheid is vooral terug te vinden bij de regionale media. Met name Omroep Flevoland bericht veelvuldig over dit onderwerp: 17 procent van hun inhoudelijke berichten heeft koppen als 'Man lichtgewond bij steekpartij in Verzetswijk'. Juist weinig aandacht is er op de site van de omroep te vinden over Zorg & Welzijn, dat door kiezers in Almere ook als belangrijk wordt geacht. In de overige media wordt meer aandacht besteed aan dit onderwerp.

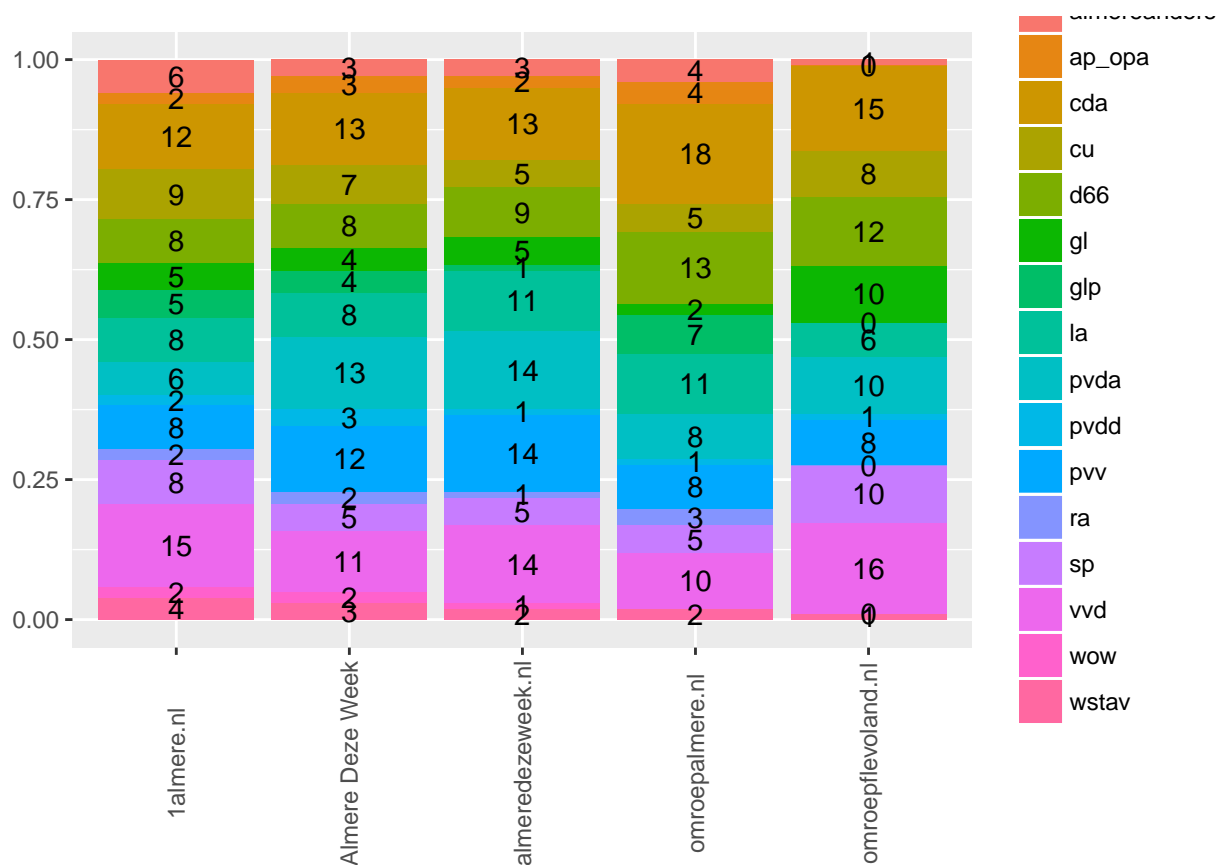

Partijen in het nieuws

In Almere lijken niet alleen de kiezers, maar ook de lokale media een beetje uitgekeken op de PVV, die drie zetels plus haar positie als grootste partij verloor. In de verdeling over aandacht voor de verschillende partijen, krijgt de PVV nog maar 10 procent van de lokale berichtgeving, duidelijk minder dan het CDA (14 procent), de VVD (14 procent), de PvdA (11 procent) en de lokale partijen (17 procent). Vooral dat laatste percentage is opmerkelijk: in veel andere gemeentes krijgen lokale partijen namelijk een marginale rol toebedeeld door de plaatselijke pers. Dat dit in Almere zo anders is, is ook saillant omdat lokale partijen hier doorgaans niet heel invloedrijk zijn: deze verkiezingen haalden zij maar 6 van de 45 zetels.

De aandacht voor de diverse partijen loopt wel sterk uiteen wanneer we kijken naar de individuele media. De meeste aandacht gaat uit naar de grote partijen, VVD en CDA. Opvallend is verder dat de PvdA relatief veel aandacht krijgt, vooral op de website van Almere Deze Week. GroenLinks moet het vooral hebben van de website van Omroep Flevoland. Daar wordt de partij nog redelijk vaak genoemd, maar in de andere media is aanzienlijk minder aandacht voor de partij.

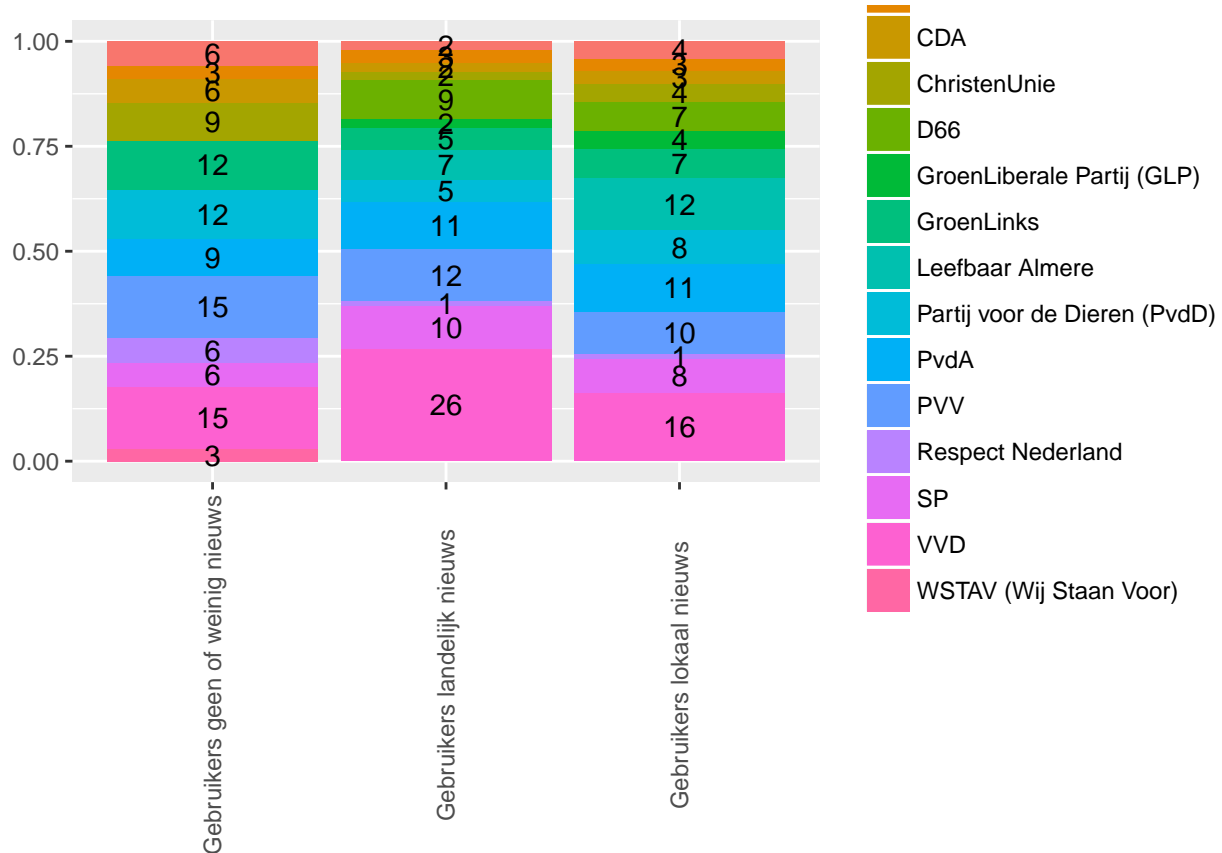
De lokale partij Almere Anders krijgt relatief veel aandacht op de site 1almere.nl. Dat geldt ook voor Wij staan voor Almere. Leefbaar Almere krijgt juist meer ruimte op de site van Omroep Almere. Dit geldt ook voor de ouderenbeweging APOPA.

Stemgedrag van de kiezers

In dit onderzoek is gebleken dat kiezers die alleen landelijk nieuws volgen, vaker stemmen op landelijke doorsneepartijen als VVD, PvdA en D66, die groot zijn in Almere. In Almere is ook een grote groep kiezers die nauwelijks of geen nieuws volgt en deze mensen stemmen vaak op flankpartijen. In Almere zien we dit ook. Met name GroenLinks won hier twee zetels. Ook de lokale partij Respect Nederland krijgt 6 procent van de stemmen van deze groep kiezers, evenals de lokale partij Almere Anders.

Kiezers die lokaal nieuws gebruiken om zich te informeren zijn ook in Almere geneigd eerder lokaal te stemmen. Zo krijgt de GroenLiberale Partij 4 procent van de stemmen van deze groep. Evenveel als Almere Anders. Leefbaar Almere is zelfs de tweede partij binnen deze groep kiezers, na de VVD.

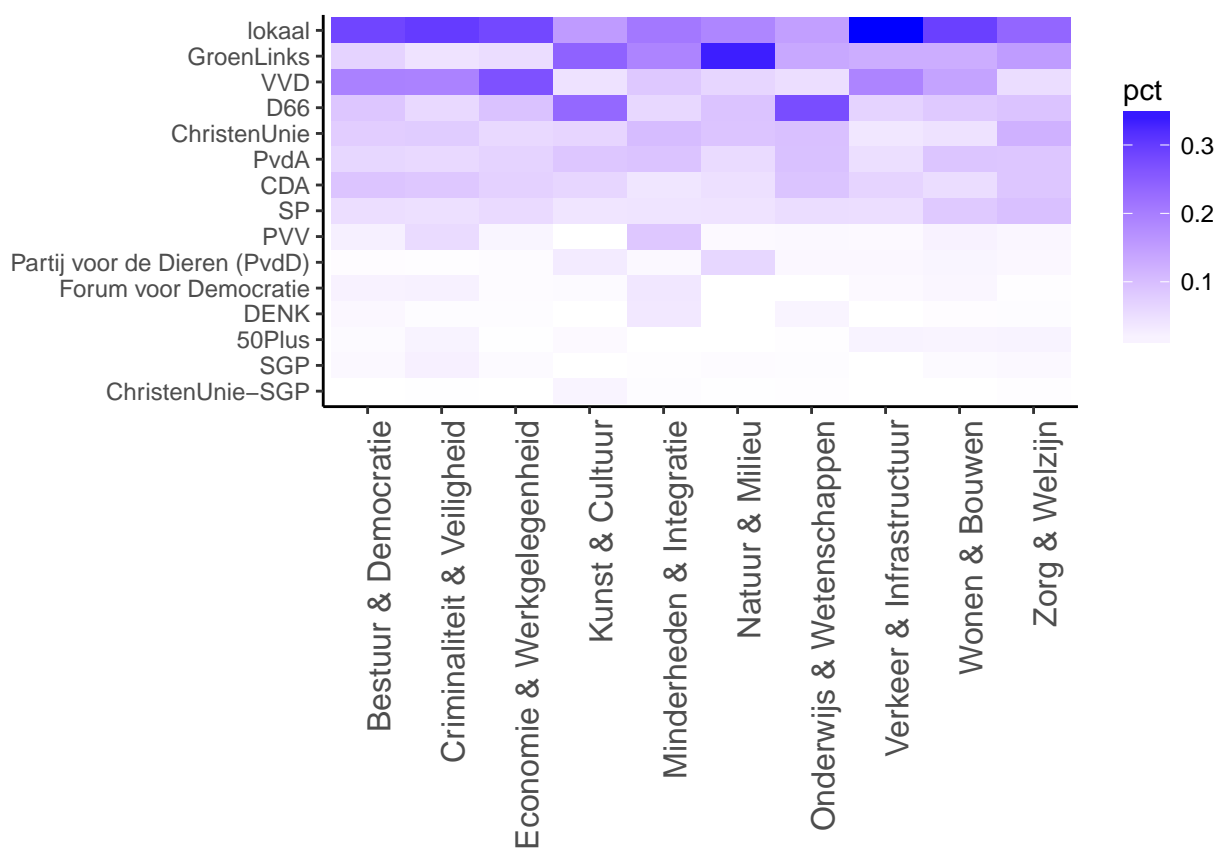

Stemkeuze en belang van issues

Het succes van de VVD laat zich duidelijk verklaren wanneer we kijken naar de stemmotieven van de kiezers. Wanneer men de thema's Economie & Werkgelegenheid, Criminaliteit & Veiligheid en Verkeer & Infrastructuur liet meewegen in de stembeslissing, dan is men sterker geneigd VVD te kiezen.

Opvallend is dat in Almere, in tegenstelling tot de andere gemeenten, de kiezers die Minderheden & Integratie belangrijk vinden, het sterkst geneigd zijn op de PVV te stemmen. In andere gemeenten gingen stemmen eerder naar links georiënteerde partijen als GroenLinks en de ChristenUnie.

Op het gebied van Bouw & Wonen krijgt de VVD concurrentie van de PvdA en de SP. Kiezers die dat thema belangrijk vinden kiezen niet per definitie voor de VVD. Ook Leefbaar Almere krijgt de voorkeur van een deel van deze kiezers. Een zelfde trend is er te zien waar het gaat om kiezers die Zorg & Welzijn belangrijk vinden en dat zijn er nogal wat in Almere. Zij zijn verdeeld over verschillende partijen in hun stemkeuze. Naast de VVD gaat het hier om de PvdA en de SP.

Facebookgebruik door politieke partijen

De meest gewaardeerde Facebookberichten in Almere waren die van de PVV; die partij kreeg gemiddeld 25 likes per post. Dit kan simpelweg worden verklaard doordat de voormalig grootste partij van Almere ook de meeste volgers heeft. Toch verloor de PVV 3 zetels, een indicatie dat Facebooksucces niet direct leidt tot electoraal succes. De twee grootste partijen, VVD en PvdA, hadden minder succes met hun berichten op Facebook, maar de verschillen zijn niet enorm. De Partij voor de Dieren doet het aanzienlijk beter en ziet het aantal zetels groeien van 1 naar 3 zetels. Toch is ook hier geen duidelijke relatie tussen de Facebookcampagne en het electoraal succes. Er is wel enige interactie met het publiek via shares, likes en commentaren, maar heel veel is het niet.

Medium	aantal posts	gem.likes	gem.shares	gem.comments	Aantal volgers
RespectAlmere	25	16	5	8	275
PVV Fractie Almere	57	25	5	4	1286
WOW Wonen Ondernemen Werken	15	1	1	0	30
GLP Almere	65	2	3	0	43
Partij voor de Dieren Almere	59	18	5	3	588
Almeerse VVD	55	16	6	9	494
D66 Almere	36	10	4	0	369
GroenLinks Almere	64	8	3	0	363
Leefbaar Almere	4	3	2	0	141
CDA Almere	50	4	2	0	126
SP Almere	61	3	1	1	231
ChristenUnie Almere	61	9	6	2	365
PvdA Almere	61	11	5	2	559
Almere Anders'18	29	7	6	2	214

Facebookgebruik door lokale media

Omroep Almere en Omroep Flevoland plaatsten bijna evenveel Facebookberichten. Omroep Flevoland heeft met 34 duizend volgers een aanzienlijk groter bereik, maar dit betreft de hele provincie. De impact is logischerwijs groter; posts vergaren gemiddeld veel meer likes, comments en shares dan die van de meer lokaal georiënteerde Omroep Almere, dat maar 555 volgers heeft. De laatste is nog niet zo heel lang actief en probeert de zendmachtiging voor lokale omroep van de gemeente te binnen te halen. Huis-aan-huisblad Almere Deze Week plaatst minder berichten dan de omroepen, maar is met zo'n drieduizend volgers de grootste lokale speler op Facebook.

Medium	aantal posts	gem.likes	gem.shares	gem.comments	Aantal volgers
Omroep Flevoland	374	45	15	39	35994
1Almere	33	0	0	0	15
Almere DEZE WEEK	145	8	4	4	3189
Omroep Almere	381	0	0	0	555